



Herontwikkeling Vestersbos 2-4 te Zevenaar

Quickscan Externe veiligheid

Rapport

Aveco de Bondt BV

Holten - Amstelveen - Breda - Eindhoven - Nieuwegein

Postbus 64, 7450 AB Holten

T +31 548 85 33 33

info@avecodebondt.nl

www.avecodebondt.nl

Quickscan externe veiligheid

project Herontwikkeling Vestersbos 2-4 te Zevenaar
projectnummer 241769
projectleider Jeroen Hendriks

datum 26 september 2024
referentie 241769_AdB_RAP_0001_v1

opdrachtgever Gemeente Zevenaar
postadres Postbus 10
6900 AA ZEVENAAR

contactpersoon

versie 1
auteur Juul Osinga
gecontroleerd Jeroen Hendriks



Inhoudsopgave

1	Inleiding	3
1.1	Achtergrond en doel	3
1.2	Leeswijzer	3
2	Wettelijk kader	4
3	Situatie plangebied	6
3.1	Beoogde situatie	6
3.2	Inventarisatie risicobronnen	6
3.3	Transport van gevaarlijke stoffen over het spoor	7
4	Conclusie	8

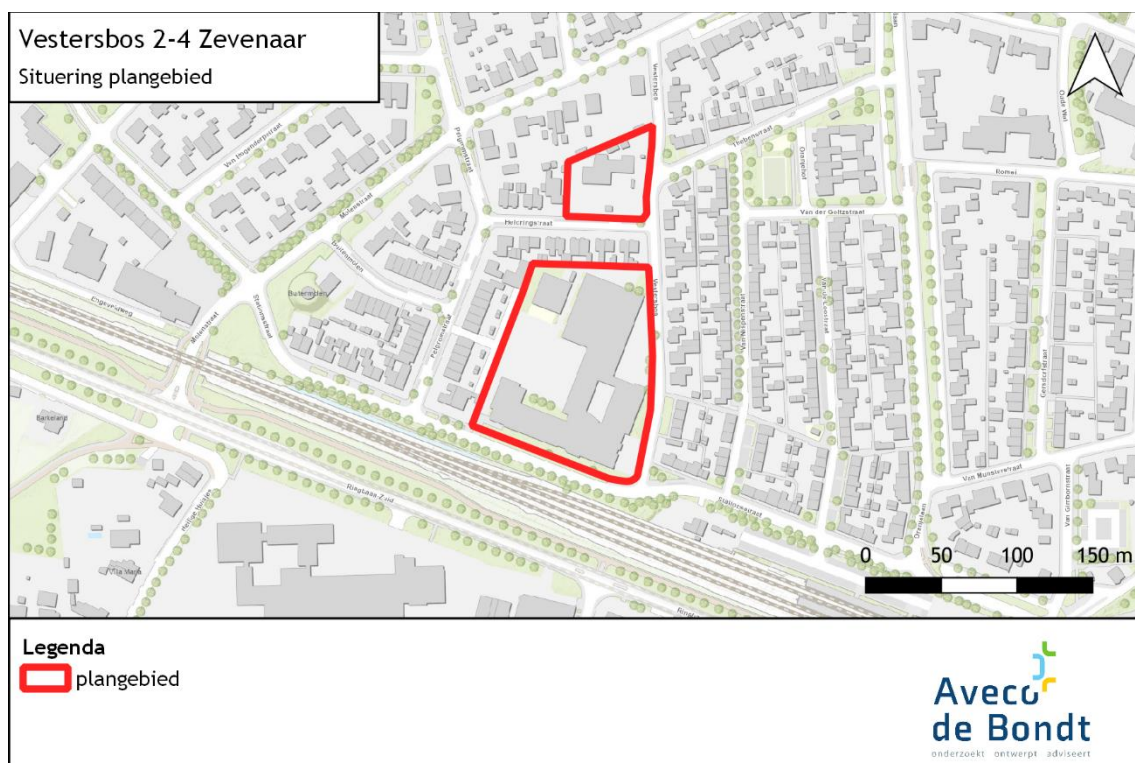


1 Inleiding

1.1 Achtergrond en doel

In Zevenaar zijn plannen in voorbereiding voor de realisatie van woningen op de locatie Vestersbos 2-4. De beoogde ontwikkeling is niet mogelijk binnen het vigerende omgevingsplan. Om de ontwikkeling mogelijk te maken moet een planologische procedure doorlopen worden. In het kader van de planologische procedure dient beoordeeld te worden of sprake is van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. In dat kader is onderzoek uitgevoerd naar externe veiligheid.

Het plangebied is met een rode contour weergegeven in de onderstaande figuur.



Figuur 1: Plangebied

Het doel van deze quickscan is het in kaart brengen van risicobronnen in en rondom het plangebied en te beoordelen of deze risicobronnen een belemmering vormen voor de voorgenomen ontwikkeling.

1.2 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt het wettelijk kader ten aanzien van externe veiligheid toegelicht. In hoofdstuk 3 is de situatie ter plaatse van het plangebied beschreven en is de inventarisatie van de risicobronnen uitgewerkt. Tot slot zijn in hoofdstuk 4 de conclusies van het onderzoek opgenomen.



2 Wettelijk kader

Externe veiligheid gaat over de risico's die ontstaan als gevolg van opslag, productie, gebruik en vervoer van gevaarlijke stoffen en windturbines. Sinds 1 januari 2024 is de regelgeving omtrent externe veiligheid opgenomen in de Omgevingswet. Daarbij is de wetgeving op onderdelen ook vernieuwd. In dit hoofdstuk worden de voor dit initiatief belangrijkste aspecten uit het nu geldende wettelijk kader toegelicht.

Algemene bepalingen

Het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) stelt in artikel 5.2: Om de gevolgen van ongevallen te beperken dient in ieder geval rekening te worden gehouden met:

1. het voorkomen, beperken en bestrijden van die branden, rampen en crises;
2. de mogelijkheden voor personen om zich daarbij in veiligheid te brengen; en
3. de geneeskundige hulpverlening aan personen.

Daarnaast gelden specifieke regels over het toelaten van beperkt kwetsbare, kwetsbare en zeer kwetsbare gebouwen en beperkt kwetsbare en kwetsbare locaties in verband met het externe veiligheidsrisico van een activiteit die op een locatie is toegelaten op grond van een omgevingsplan of een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit. Deze regels zijn dus relevant bij planvorming van nieuwe ruimtelijke initiatieven.

Plaatsgebonden risico

Het plaatsgebonden risico (PR) is het risico (uitgedrukt in kans per jaar) dat één persoon die zich onafgebroken en onbeschermd op die plaats bevindt, overlijdt als rechtstreeks gevolg van een calamiteit met een gevaarlijke stof. In het Bkl zijn grenswaarden en standaardwaarden opgenomen voor het PR die gelden voor (zeer) (beperkt) kwetsbare gebouwen en (beperkt) kwetsbare locaties. Grenswaarden gelden voor kwetsbare en zeer kwetsbare gebouwen en kwetsbare locaties (art. 5.7 lid 1 Bkl), deze moeten in acht worden genomen. Standaardwaarden gelden voor beperkt kwetsbare gebouwen en locaties, en daarmee moet rekening worden gehouden (art. 5.11 Bkl). Voor het plaatsgebonden risico gelden, afhankelijk van de activiteit, vastgestelde afstanden of te berekenen afstanden (bijlage VII Bkl).

Aandachtsgebieden en voorschriftengebieden

Risicovolle activiteiten hebben van rechtswege aandachtsgebieden (art. 5.12 Bkl). Aandachtsgebieden zijn gebieden rond activiteiten met gevaarlijke stoffen die zichtbaar maken waar mensen binnenshuis, zonder aanvullende maatregelen, onvoldoende beschermd zijn tegen de gevolgen van ongevallen met gevaarlijke stoffen (RIVM a, z.d.). Aandachtsgebieden zijn er voor brand, explosie en gifwolk. Afhankelijk van het type activiteit met gevaarlijke stoffen, zijn er voor het aandachtsgebied in de regelgeving vaste afstanden vastgesteld of zijn deze afstanden rekenkundig te bepalen (bijlage VII Bkl).

Binnen een aandachtsgebied kan sprake zijn van een voorschriftengebied voor brand en/of explosies. Een gemeente kan in het Omgevingsplan afzien van aanwijzing van een brand- of explosievoorschriftengebied of een kleiner brand- of explosievoorschriftengebied aanwijzen (art. 5.14 Bkl). Locaties binnen aandachtsgebieden waar zeer kwetsbare gebouwen zijn toegelaten moeten altijd als voorschriftengebied aanwijzen worden. Als een initiatief ligt in een voorschriftengebied, dan gelden voor nieuwbouw en vervangende nieuwbouw aanvullende bouweisen uit het Besluit bouwwerken leefomgeving (art. 4.90 tot en met 4.96 Bbl).

Binnen een gifwolkaandachtsgebied is het niet mogelijk een voorschriftengebied aan te wijzen waar aanvullende bouweisen gelden. De te treffen bouwkundige maatregel tegen een gifwolk is het afsluitbaar maken van automatische ventilatie. Dit is al een standaard bouwkundige eis in het Besluit bouwwerken leefomgeving.



Groepsrisico

Artikel 5.15 van het Bkl stelt dat in een omgevingsplan voor beperkt kwetsbare, kwetsbare en zeer kwetsbare gebouwen en beperkt kwetsbare en kwetsbare locaties binnen een brandaandachtsgebied, een explosieaandachtsgebied en een gifwolkaandachtsgebied rekening wordt gehouden met de kans op het overlijden van een groep van tien of meer personen per jaar als rechtstreeks gevolg van een ongewoon voorval veroorzaakt door een activiteit.

Een berekening van het groepsrisico is onder de Omgevingswet niet meer verplicht om het groepsrisico te bepalen. De vraag of van een groepsrisico sprake is, kan ook beantwoord worden met demografische gegevens of onderbouwde schattingen.

Dit artikel biedt de gemeenteraad eigen afwegingsruimte bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen binnen een aandachtsgebied en kan dus aanleiding vormen voor het treffen van aanvullende maatregelen. Denk daarbij bijvoorbeeld aan:

- afstand houden tot de risicobron binnen het aandachtsgebied
- aanvullende risicocommunicatie
- beperken van personendichtheden in de omgeving van de risicobron
- vlucht- en schuilmogelijkheden
- omgevingsmaatregelen
- aanvullende bouwmaatregelen in een voorschriftengebied.

Beleid gemeente Zevenaar

De gemeente Zevenaar beschikt over een beleidsvisie externe veiligheid welke is vastgesteld in 2012. Onlangs is deze beleidsvisie ook geldend en van toepassing verklaard onder de werking van de Omgevingswet.

Tijdelijke omgevingsplan

Sinds 1 januari 2024 geldt binnen het plangebied het tijdelijk omgevingsplan (van rechtswege). Hierin is nog geen uitwerking gegeven aan aandachtsgebieden en voorschriftgebieden. Het tijdelijk omgevingsplan bevat een aantal bruidschatregels met betrekking tot externe veiligheid. Deze zijn echter niet relevant voor dit plangebied en het voorliggend plan.



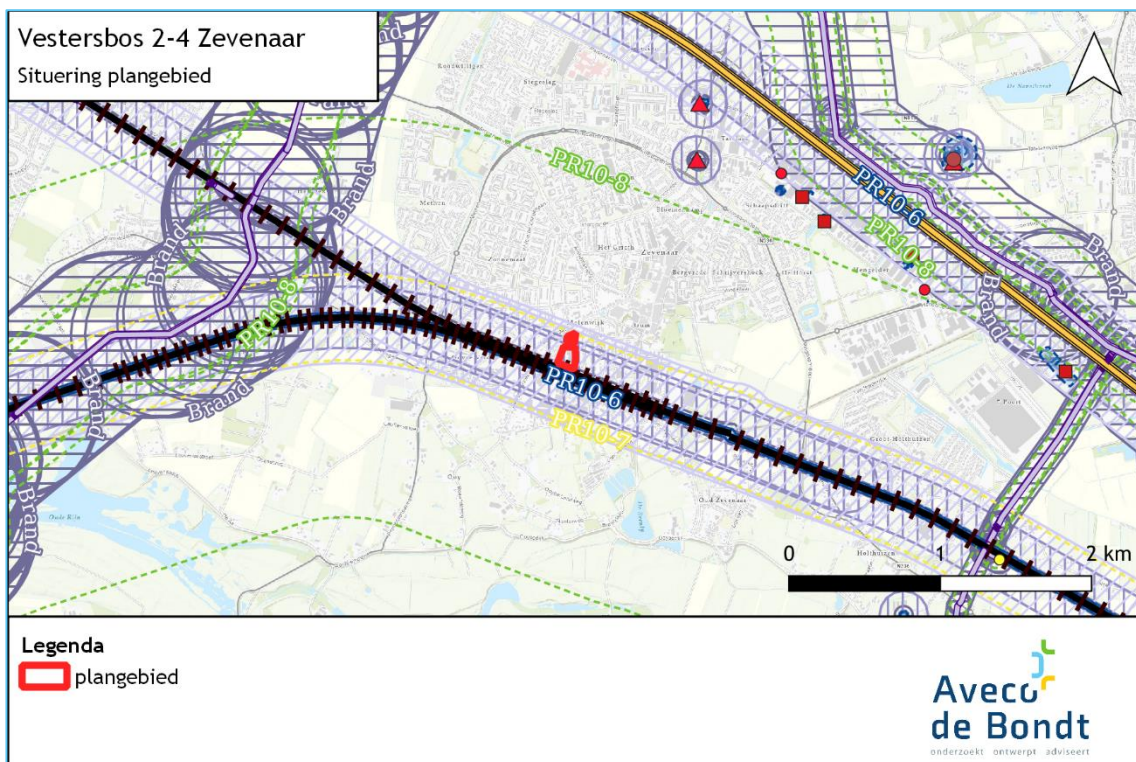
3 Situatie plangebied

3.1 Beoogde situatie

De projectlocatie betreft een vormalige schoollocatie aan de Vestersbos en Statiopsstraat aan de zuidkant van de kern Zevenaar. In de directe omgeving liggen vooral woningen, maar ook bedrijven en maatschappelijke functies. Ter plaatse van het plangebied zijn verschillende schoolgebouwen aanwezig van de voormalige technische mbo-school die reeds meerdere jaren niet meer in gebruik zijn. Het beoogde plan betreft de realisatie van minimaal 70 en maximaal 80 woningen in verschillende segmenten. Mogelijk wordt een deel van de woningen gerealiseerd in de bestaande gebouwen. Verder zal sprake zijn van nieuwbouw. Gebouwen met een woonfunctie dienen als kwetsbare gebouwen te worden beschouwd op grond van bijlage VI van het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl).

3.2 Inventarisatie risicobronnen

Voor het bepalen van de aanwezigheid van risicobronnen in de nabijheid van het plangebied is het Register Externe Veiligheid (REV) geraadpleegd. In het REV zijn mogelijke risicosituaties opgenomen die kunnen leiden tot rampen en ongevallen en zijn per risicobron de risicoafstanden en aandachtsgebieden opgenomen. In de volgende figuur zijn de risicobronnen met aandachtsgebieden in de omgeving van het plangebied weergegeven.



Figuur 2: Inventarisatie risicobronnen met aandachtsgebieden

Uit het REV blijkt dat het plangebied naast een spoorweg ligt waarover transport van gevaarlijke stoffen plaatsvindt. Op grotere afstand liggen meer risicobronnen. Gelet op de grote afstand tot deze bronnen (tenminste 1.400 meter) kan van deze risicobronnen geconcludeerd worden dat deze geen belemmering vormen voor de beoogde plannen in het plangebied. Daarom wordt in het vervolg van deze quickscan alleen nog ingegaan op de naastgelegen spoorweg.



3.3 Transport van gevaarlijke stoffen over het spoor

Ten zuiden van het plangebied liggen enkele spoorwegen. Het gaat om verschillende routes welke zijn aangewezen in het basisnet spoor:

- Route 540, dit betreft de route van Utrecht via Arnhem naar Zevenaar. Hierover vindt geen transport van gevaarlijke stoffen plaats. Deze route hoeft dus niet nader beschouwd te worden in het kader van externe veiligheid.
- Route 202, dit betreft de Betuweroute. Hierover worden diverse gevaarlijke stoffen getransporteerd. Ter hoogte van het plangebied bevindt het spoor zich in een tunnel. De tunnelmonden liggen op meer dan 500 meter vanaf het plangebied.

De volgende risicoafstanden zijn van belang:

- De plaatsgebonden risicocontour (PR10-6) bedraagt 30 meter vanaf het hart van de spoorbundel. Omdat het spoor zich hier in een tunnel bevindt geldt echter een uitzondering. Op grond van artikel 5.7 lid 3 sub a van het Besluit kwaliteit leefomgeving geldt een uitzondering voor locaties die parallel aan een tunnel zijn gelegen. De plaatsgevonden risicocontour vormt dus geen belemmering. Het plangebied ligt overigens op een grotere afstand dan 30 meter van de tunnel, waardoor al sprake is van voldoende afstand.
- Er is sprake van een brandaandachtsgebied. Het brandaandachtsgebied bedraagt 30 meter vanaf de buitenste spoorstaaf. Het plangebied ligt op een grotere afstand dan 30 meter van de tunnel en daarmee dus buiten het brandaandachtsgebied.
- Er is sprake van een explosieaandachtsgebied. Een explosieaandachtsgebied bedraagt 200 meter vanaf de buitenste spoorstaaf. Het plangebied (met uitzondering van de locatie Vestersbos 2) ligt binnen explosieaandachtsgebied. Echter ligt de spoorweg hier in een tunnel. Uit het rapport 'beleidsimplicaties van aandachtsgebieden langs tunnels' (NIP, november 2023) blijkt dat tunnels in principe voldoende bescherming bieden tegen de te verwachten effecten van ongevallen tijdens het vervoer van gevaarlijke stoffen door deze tunnels. Een explosie in de tunnel leidt niet tot effecten op het plangebied welke zich op meer dan 50 meter van die tunnel bevindt en op meer dan 500 meter van de tunnelmonden.
- Er sprake van een gifwolkaandachtsgebied. Het gifwolkaandachtsgebied bedraagt maximaal 1.500 meter vanaf de buitenste spoorstaaf. Het plangebied ligt dus volledig binnen het gifwolkaandachtsgebied. De te treffen bouwkundige maatregel tegen een gifwolk is het afsluitbaar maken van automatische ventilatie. Dit is al een standaard bouwkundige eis in het Besluit bouwwerken leefomgeving. Door de ligging van het spoor in de tunnel is het bovendien onwaarschijnlijk dat een ongeval met toxische stoffen in de tunnel zal leiden tot effecten in het plangebied.



4 Conclusie

In Zevenaar zijn plannen in voorbereiding voor de realisatie van woningen op de locatie Vestersbos 2-4. De beoogde ontwikkeling is niet mogelijk binnen het vigerende omgevingsplan. Om de ontwikkeling mogelijk te maken moet een planologische procedure doorlopen worden. In het kader van de planologische procedure dient beoordeeld te worden of sprake is van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. In dat kader is onderzoek uitgevoerd naar externe veiligheid.

De gebouwen die binnen het plangebied worden gerealiseerd dienen als kwetsbare gebouwen te worden beschouwd.

Uit de inventarisatie blijkt dat het plangebied nabij een spoorweg ligt waarover gevaarlijke stoffen worden vervoerd. Het betreft hier de Betuweroute. Andere risicobronnen liggen op te grote afstand om effect te hebben in het plangebied. Ter hoogte van het plangebied bevindt het spoor van de Betuweroute zich in een tunnel. De tunnelmonden liggen op meer dan 500 meter vanaf het plangebied. Door de ligging van de spoorweg in een tunnel zal een ongeval in de tunnel niet snel tot effecten leiden buiten de tunnel. Het plangebied ligt bovendien op meer dan 50 meter afstand van de tunnel. Geconcludeerd wordt daarom dat in het plangebied in principe geen rekening gehouden hoeft te worden met een ongeval die invloed heeft op externe veiligheid. Alleen het scenario van een gifwolk kan mogelijk van invloed zijn. De te treffen bouwkundige maatregel tegen een gifwolk is het afsluitbaar maken van automatische ventilatie. Dit is al een standaard bouwkundige eis in het Besluit bouwwerken leefomgeving.

